

7. Кучук А.М. Теоретико-правові засади правоохоронної діяльності в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. – К., 2007.
8. Краснокутський С.В. Юридична природа недержавної правоохоронної діяльності в Україні (теоретико-правовий аспект): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. – К., 2004.
9. Пікуля Т.О. Правоохоронні органи в механізмі держави України (теоретико-правові питання функціонування): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. – К., 2004.
10. Московець В.І. Поняття та значення правоохоронної функції держави // Право і безпека. – 2011. – № 2 (39).
11. Куліш А.М. Правоохоронна система України: адміністративно-правові засади організації та функціонування: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. – Х., 2009.
12. Правоохранительные органы Российской Федерации: Учебник / Под ред. Ю.И. Скуратова, В.М. Семенова. – М., 1998.
13. Манов Г.Н. Советское общенародное государство: цели, задачи, функции. – М., 1978.
14. Гуценко К.Ф., Ковалев М.А. Правоохранительные органы: Учебник. – М., 2006.
15. Ковальська В.В. Міліція в системі правоохоронних органів держави (адміністративно-правові аспекти): Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. – К., 2009.
16. Осадчий В. Правоохоронні органи як суб'єкти кримінально-правового захисту // Право України. – 1997. – № 11. – С. 71-75.
17. Климюк О.Ф. Правоохоронні органи в системі органів виконавчої влади // Правове регулювання економіки. – 2009. – № 9. – С. 91-101.

Надійшла до редакції 06.12.2012

Д.Д. Бойко
здобувач
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 351.811.12

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Сформульовано поняття адміністративно-правових засобів забезпечення безпеки дорожнього руху.

Ключові слова: безпека дорожнього руху, адміністративно-правові засоби.

Сформулировано понятие правовых средств обеспечения безопасности дорожного движения.

Ключевые слова: безопасность дорожного движения, административно-правовые средства.

The concept of administrative-legal means of road safety ensuring is formulated.

Keywords: road safety, administrative-legal means.

Постановка проблеми. Забезпечення безпеки дорожнього руху вимагає комплексного об'єднання засобів, які є в арсеналі різних галузей права, провідне місце серед яких посідають засоби адміністративного права.

Аналіз адміністративно-деліктних засобів забезпечення безпеки дорожнього руху доречно розпочати з аналізу загальноправового змісту

правових засобів та їх властивостей – розкриття специфіки адміністративно-правових засобів у цілому – з'ясування особливостей адміністративно-правових засобів забезпечення безпеки дорожнього руху – формулювання поняття та здійснення характеристики адміністративно-деліктних засобів забезпечення безпеки дорожнього руху.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Мета. Досліджувало проблеми адміністративно-правових засобів чимало вчених: С.С. Алексєєв, І.Л. Бородин, Є.В. Курінний, В.К. Колпаков, О.В. Негодченко, в тому числі у сфері безпеки дорожнього руху: М.Ю. Веселов, А.В. Гаркуша, С.М. Гусаров, Т.О. Гуржій, В.В. Доненко, Д.С. Денисюк, М.М. Долгополова, В.М. Лозовий, П.П. Луцюк, П.С. Луцюк, М.А. Микитюк, О.Л. Міленін, А.М. Подоляка, В.Й. Развадовський, О.Ю. Салманова, М.М. Стоцька та інші. В той же час аналіз наукових публікацій теоретико-правового та адміністративно-правового змісту, присвячених проблемам правових засобів, свідчить, що дослідження інструментального забезпечення механізму правового регулювання суспільних відносин, у тому числі у сфері безпеки дорожнього руху, є однією з актуальних та малодосліджених тем.

Виклад основного матеріалу. На жаль, у вітчизняному правознавстві ця категорія розглядалася переважно у галузевому контексті і лише останнім часом здійснюються спроби щодо надання їй загальнотеоретичного характеру [1; 2].

Як справедливо зазначає С.С. Алексєєв "...власну цінність право зможе реалізувати лише завдяки його інструментальній силі та дії. У цьому розумінні власна та інструментальна цінність права є нерозривними. Місія права полягає в інструментальній цінності, тобто цінності "інструменту", "засобу" розв'язання завдань, що стосуються різних сторін життя суспільства" [3].

На погляд А.В. Малька, правові засоби є такою категорією, яка розкриває соціальну силу права, демонструє реалізацію юридичної енергії, соціальної сили та стабілізуючої дії права, зокрема, вони забезпечують: а) визначеність, надійність і сталість відносин, що склалися; б) кореляцію регулювання суб'єктивними правами; в) сувору регламентованість і в той же час гарантованість, захищеність, суб'єктивних прав і досягнення істини у конфліктних ситуаціях. Загалом використання правових засобів означає фактичне втілення в життя власної цінності права, використання його потенціалу [4]. Натомість В.А. Хропанюк це поняття розглядає в контексті понять "правовий вплив", "правове регулювання" [5].

Що стосується визначення правових (юридичних) засобів, то їх формулюють як:

1) правові явища, що виражаються в інструментах (настановленнях) і діяннях (технологіях), за допомогою яких задовольняються інтереси суб'єктів права, забезпечується досягнення соціально-корисних цілей [6];

2) сукупність правових настанов (інструментів) та форм правореалізаційної практики, за допомогою яких задовольняються інтереси

суб'єктів права і досягаються соціально-корисні цілі [7];

3) цілісний, системний юридичний механізм, що забезпечує врегулювання всієї сукупності суспільних відносин, які є предметом правового регулювання [5];

4) комбінації юридично значимих дій, які здійснюються суб'єктами з дозволеним ступенем розсуду та служать досягненню їх цілей (інтересів), що не протирічать законодавству та інтересам суспільства [8].

На нашу думку, найбільш прийнятним доречно визнати поняття таких засобів, що подають А. Малько та К. Шундіков, оскільки розуміння правових засобів як явищ-інструментів та явищ-діянь дозволяє застосувати це поняття для характеристики юридичної діяльності в цілому.

Найближче до розуміння адміністративно-правових засобів з позиції інструментального підходу підійшла О.Ю. Салманова. Вона вказує, що поняття "*адміністративно-правові засоби*" позначає всю систему адміністративно-правових норм, яка розглядається з позиції їх функціонального призначення для вирішення певного кола соціальних завдань, регулювання відповідних суспільних відносин [9].

Розглядаючи питання про адміністративно-правові засоби забезпечення безпеки дорожнього руху, зазначимо, що ми в цілому поділяємо думку О.Ю. Салманової, яка їх розуміє як сукупність прийомів і способів, за допомогою яких міліція впливає на суспільні відносини у зазначеній сфері з метою забезпечення нормального функціонування автотранспорту, формування у учасників дорожнього руху звички добровільно виконувати вимоги правових норм, попередження та припинення порушень загальнообов'язкових правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, притягнення винних до відповідальності [9].

Однак ми не погоджуємося з твердженням, що таке забезпечення охоплює лише діяльність міліції (прийоми та способи), без врахування впливу самого права на суспільні відносини. Також треба вказати, що з етимологічної точки зору поняття "засіб" та "спосіб" в українській мові є однаковими за змістом. Тому, на наш погляд, дефініція адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху потребує уточнення.

Висновок. З урахуванням проведеного нами аналізу сутності правових засобів забезпечення безпеки дорожнього руху та особливостей їх функціонування в адміністративно-правовій галузі, це поняття можна сформулювати як *комплекс адміністративно-правових явищ, за допомогою яких визначаються зміст, межі, форми та порядок впливу певних суб'єктів на правову поведінку, правосвідомість та правову культуру учасників дорожнього руху, з метою створення умов для реалізації індивідуальних та суспільних потреб і інтересів у безпечному переміщенні, їх охорони та захисту.*

Таке визначення надає цій категорії універсальності, відбиває сучасні тенденції у розумінні предмета адміністративно-правового регулювання та враховує досягнення теорії держави щодо правових засобів.

Бібліографічні посилання

1. Онуфрієнко О.В. Правові засоби у контексті інструментальної теорії права // Вісник Запорізького юрид. Ін.-ту. – 2001. – № 3. – С. 53–59.
2. Онуфрієнко О.В. Правові засоби у контексті інструментальної теорії права : автореф. дис... канд. юрид. наук. – Х., 2004.
3. Алексеев С.С. Право: азбука – теория – философия: Опыт комплексного исследования. – Саратов, 1999; Алексеев С.С. Теория права. – 2-е изд. – М., 1995.
4. Малько А. В. Механизм правового регулирования // Теория государства и права : курс лекций // под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. – М., 2000; Проблемы теории государства и права : учебное пособие / под ред. М.Н. Марченко. – М., 2002.
5. Хропанюк В.А. Теория государства и права. – М., 1993.
6. Малько А.В. Теория государства и права в вопросах и ответах: учебно-метод. пособие. – 4-е изд., перераб. и доп. – М., 2003.
7. Шундииков К.В. Механизм правового регулирования : уч. пособие / под ред. проф. А.В. Малько. – Саратов, 2001; Кагадій М.І. Юридична практика в правовій системі України : автореф. дис... канд. юрид. наук. – К., 2005.
8. Пугинский Б.И. Гражданско-правовые средства в хозяйственных отношениях. – М., 1984.
9. Салманова О.Ю. Адміністративно-правові засоби забезпечення міліцією безпеки дорожнього руху: автореф. дис. ...канд. юрид. наук. – Х., 2002.

Надійшла до редакції 02.10.2012

І.В. Єфімова

аспірант

(Академія митної служби України)

УДК 342.92 : 351.713

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРАЦІВНИКІВ МИТНОЇ СЛУЖБИ

Розглянуто питання адміністративно-правового статусу працівників митної служби, надано його характеристику в розрізі загальноюридичного та нормативного аспектів, проаналізовано проблеми правового регулювання та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, повноваження, працівник митної служби, посадова особа.

Исследуются вопросы административно-правового статуса работников таможенной службы, предоставляется его характеристика в разрезе общеправового и нормативного аспектов, анализируются проблемы правового регулирования вопроса и пути их решения.

Ключевые слова: административно-правовой статус, полномочия, таможенная служба, таможенник.

In this article the administrative and legal status of the customs officers is researched, and its characteristics in terms of general legal and regulatory aspects is given. Besides, the analysis of problems of legal regulation and their solutions was done.

Keywords: administrative and legal status, powers, customs officer, official.